

FAKULTA
APLIKOVANÝCH VĚD
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

KATEDRA FYZIKY

2010

Katedra fyziky
Fakulta aplikovaných věd
Západočeská univerzita v Plzni

Univerzitní 8
306 14 Plzeň
tel. 377 632 201
fax: 377 632 202
tetrevov@kfyz.zcu.cz
www.kfyz.zcu.cz

Zaměření katedry

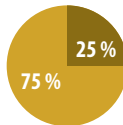
Řešení základních problémů v oblasti fyziky výbojového plazmatu, plazmochemie, fyziky a inženýrství povrchů, fyziky tenkých vrstev, fyziky pevných látek a vakuové technologie, které vznikají při vytváření a výzkumu nové generace tenkovrstvých materiálů s unikátními fyzikálními a funkčními vlastnostmi. Tyto materiály jsou připravovány zejména nekonvenčními procesy ve výbojovém plazmatu různého typu. Jedná se především o magnetronové výboje pracující v kontinuálním nebo pulzním režimu. Hlavní pozornost je věnována modelování a diagnostice nerovnovážného výbojového plazmatu, studiu procesů růstu vrstev a modifikace povrchů, návrhu a výzkumu nových zdrojů plazmatu, charakterizaci vytvořených vrstev a modifikovaných povrchů a rovněž studiu termomechanických procesů v materiálech.

Poslání

- Výuka a výchova bakalářů, inženýrů a doktorů
- Výzkum na vysoké mezinárodní úrovni
- Aplikace získaných výsledků v průmyslu

Přehled prostředků

- Dotace MŠMT 6 mil. Kč
- Vědecké a průmyslové projekty 17 mil. Kč

Výzkum

- Nové nanostrukturní tenkovrstvé materiály
- Nové tenkovrstvé materiály na bázi ternárních a kvaternárních systémů uhlíku, křemíku, bóru a dusíku
- Nové plazmové zdroje pro depozici vrstev a modifikaci povrchů
- Termomechanické procesy v plazmových technologiích a materiálech

Významné výsledky

- Reaktivní magnetronová depozice fotoaktivních vrstev TiO₂-Cu s vynikající hydrofilicitou a silným samodezinfekčním účinkem – objasnění struktury a vlastností materiálu
- Unikátní experimentální a teoretické výsledky při výzkumu tenkovrstvých materiálů Si-B-C-N s mimořádnou odolností proti vysokým teplotám (do 1600 °C) – objasnění mikrostruktury a vlastností materiálu
- Příspěvek k rozvoji poznání v oblasti vysokovýkonových pulzních magnet-

ronových systémů (až 3000 W/cm²) pro depozici vrstev – objasnění procesů ve výbojovém plazmatu

Vybrané publikace

- HOUŠKA, J.; KOS, Š. SiBCN materials for high-temperature applications: Atomistic origin of electrical conductivity. In *Journal of Applied Physics*. 2010, roč. 108, č. 8, s. 083711-1 – 083711-7. ISSN 0021-8979. IF=2,072.
- LAZAR, J.; VLČEK, J.; REZEK, J. Ion flux characteristics and efficiency of the deposition processes in high power impulse magnetron sputtering of zirconium. In *Journal of Applied Physics*. 2010, roč. 108, č. 6, s. 063307-1 – 063307-9. ISSN 0021-8979. IF=2,072.
- MUSIL, J.; NOVÁK, P.; ČERSTVÝ, R.; SOKUP, Z. Tribological and mechanical properties of nanocrystalline-TiC/a-C nanocomposite thin films. In *Journal of Vacuum Science and Technology A*. 2010, roč. 28, č. 2, s. 244 – 249. ISSN 0734-2101. IF=1,297.
- MUSIL, J.; ŠATAVA, V.; BAROCH, P. High-rate reactive deposition of transparent SiO₂ films containing low amount of Zr from molten magnetron target. In *Thin Solid Films*. 2010, roč. 519, č. 2, s. 775 – 777. ISSN 0040-6090. IF=1,727.
- ONDOK, V.; MUSIL, J.; MEISSNER, M.; ČERSTVÝ, R.; FAJRLÍK, K. Two-functional DC sputtered Cu-containing TiO₂ thin films. In *Journal of Photochemistry and Photobiology A: Chemistry*. 2010, roč. 2010, č. 209, s. 158 – 162. ISSN 1010-6030. IF=2,553.
- VLČEK, J.; BURCALOVÁ, K. A phenomenological equilibrium model applicable to high-power pulsed magnetron sputtering. In *Plasma Sources Science and Technology*. 2010, roč. 19, č. 6, s. 1 – 12. ISSN 0963-0252. IF=2,384.
- ZEMAN, P.; ČAPEK, J.; ČERSTVÝ, R.; VLČEK, J. Thermal stability of magnetron sputtered Si-B-C-N materials at temperatures up to 1700 °C. In *Thin Solid Films*. 2010, roč. 519, č. 1, s. 306 – 311. ISSN 0040-6090. IF=1,727.

Výzkumné projekty

- Výzkumný záměr č. MSM 4977751302 (2005 – 2011): Procesy ve výbojovém plazmatu a nové tenkovrstvé materiály s unikátními vlastnostmi (J. Vlček)
- EC Contract No. NMP2-LA-2008-214134-Project (2008 – 2012): N2P-Flexible production technologies and equipment based on atmospheric

pressure plasma processing for 3D nano structured surfaces (J. Musil)

- Projekt COST OC10045 (2010 – 2012): Nové plazmové zdroje pro depozici vrstev a modifikaci povrchů (J. Vlček)

Výuka

- Obor bakalářského studia: Aplikovaná a inženýrská fyzika
- Obor magisterského studia: Aplikovaná fyzika a fyzikální inženýrství
- Obor doktorského studia: Fyzika plazmatu a tenkých vrstev

Laboratoře

Katedra má k dispozici 9 laboratoří (400 m²) s mnoha moderními experimentálními zařízeními a měřicími přístroji:

- Zařízení pro depozici vrstev a modifikaci povrchů
- Systémy pro diagnostiku plazmatu
- Měřicí přístroje pro charakterizaci tenkovrstvých materiálů
- Systémy pro měření povrchových teplot a teplotních polí

Mezinárodní spolupráce

Společné doktorské studium:

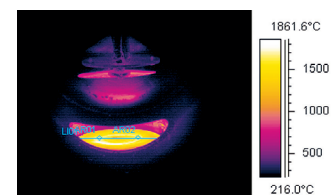
- School of Physics, The University of Sydney, Austrálie
- Laboratory Research Group on Energetics of Ionized Gases, University of Orléans, Francie

Výměnné pobyty doktorandů a vědeckých pracovníků:

- Department of Engineering Physics, Ecole Polytechnique, Montreal, Kanada
- Center for Advanced Plasma Surface Technology, Sung Kyun Kwan University, Suwon, Korea

Aktivita v mezinárodních společnostech

- European Joint Committee on Plasma and Ion Surface Engineering (J. Musil a J. Vlček)
- International Union for Vacuum Science, Technique and Applications – Executive Committee of the Advanced Surface Engineering Division (J. Vlček)

Termovizní měření teploty povrchu nechlazeného titanového terče během vysokovýkonové pulzní magnetronové depozice (teplota až 1700 °C).

Vedoucí katedry
prof. RNDr. Jaroslav Vlček, CSc.

Profesoři
prof. Ing. Josef Kuneš, DrSc.
prof. Ing. Jindřich Musil, DrSc.
prof. RNDr. Jaroslav Vlček, CSc.

Docenti
doc. Jan Ferdinand, CSc.
doc. Ing. Milan Honner, Ph.D.
doc. RNDr. Karel Rusňák, CSc.
doc. RNDr. Jan Slavík, CSc.
doc. Ing. Petr Zeman, Ph.D.

Odborní asistenti
Ing. Pavel Baroch, Ph.D.
Ing. Radomír Čerstvý

Ing. Jiří Houška, Ph.D.
Ing. Michal Kolega, Ph.D.
RNDr. Milan Kubásek
RNDr. Radomír Kuchta
Mgr. Andrea D. Pajdarová, Ph.D.
Ing. Zbyněk Soukup, Ph.D.
Ing. Tomáš Točil
RNDr. Marie Voříšková
Ing. Marie Vostrácká, CSc.

Vědeckovýzkumní pracovníci
Mgr. Šimon Kos, Ph.D.
Ing. Jiří Martan, Ph.D.
Ing. Zdeněk Veselý, Ph.D.
Studenti Ph.D.
Ing. Jakub Blažek
Ing. Pavel Galta
Mgr. Martin Hromádka

Ing. Richard Jilek
Mgr. Jiří Kohout
Ing. Tomáš Koranda
Ing. Tomáš Kozák
Ing. Martin Kučera
Ing. Jan Lazar
Ing. Rostislav Medlín
Ing. Michal Meissner
Ing. Ondřej Novák
Ing. Petr Novák

Ing. Sárka Prokšová
Ing. Jiří Rezek
Ing. Josef Šklenka
Ing. Ondřej Soukup
Ing. Petr Steidl
Ing. Petr Stupka
Ing. Václav Satava
Ing. Jan Šroub
Ing. Jiří Tesař
Ing. Petra Vacíková

Ing. Marek Vostřák
Technický pracovník
Hynek Tríska
Administrativa
Jaroslava Lenčesová
Věra Součková

FAKULTA
APLIKOVANÝCH VĚD
ZÁPADOCESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

DEPARTMENT OF PHYSICS

2010

Department of Physics
Faculty of Applied Sciences
University of West Bohemia

Univerzitní 8
306 14 Plzeň, Czech Republic
tel. +420 377 632 201
fax: +420 377 632 202
tetrevov@kfy.zcu.cz
www.kfy.zcu.cz

Departmental Profile

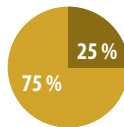
The department is engaged in solving fundamental problems of discharge plasma physics, plasma chemistry, surface physics and engineering, physics of thin films, solid state physics and vacuum technology, i.e. problems arising from the formation of and research into a new generation of thin film materials with unique physical and functional properties. These materials are prepared mainly by unconventional processes in discharge plasmas of various types (particularly magnetron discharges in a continuous and pulsed mode). Main attention is paid to the modelling and diagnostics of nonequilibrium discharge plasmas, the study of film growth and surface modification processes, research into and design of novel plasma sources, characterization of the formed films and modified surfaces, and to the study of thermomechanical processes in materials.

Mission

- High quality specialist education
- Research of high international level
- Transfer of achieved results to industry

Financial Data

- Contribution from the Ministry of Education: CZK 6 million
- Research and industrial projects: CZK 17 million

Research Areas

- Novel nanostructured thin film materials
- Novel thin film materials based on ternary and quaternary systems of carbon, silicon, boron and nitrogen
- Novel plasma sources for film deposition and surface modification
- Thermomechanical processes in plasma technologies and materials

Significant Results

- Reactive magnetron deposition of photoactive TiO₂-Cu films with excellent hydrophilicity and strong self-disinfection effect – explanation of material structure and properties
- Unique experimental and theoretical results obtained in research into Si-B-C-N coatings with ultra-high thermal stability (up to 1600 °C) – explanation of material microstructure and properties
- Significant contribution to research in high-power pulsed magnetron

sputtering systems (up to 3000 W/cm²) for deposition of films – explanation of the processes in discharge plasmas

Significant Publications

- HOUSKA, J.; KOS, Š. SiBCN materials for high-temperature applications: Atomistic origin of electrical conductivity. In *Journal of Applied Physics*. 2010, Vol. 108, No. 8, p. 083711-1 – 083711-7. ISSN 0021-8979. IF=2.072.
- LAZAR, J.; VLČEK, J.; REZEK, J. Ion flux characteristics and efficiency of the deposition processes in high power impulse magnetron sputtering of zirconium. In *Journal of Applied Physics*. 2010, Vol. 108, No. 6, p. 063307-1 – 063307-9. ISSN 0021-8979. IF=2.072.
- MUSIL, J.; NOVÁK, P.; ČERSTVÝ, R.; SOUKUP, Z. Tribological and mechanical properties of nanocrystalline-TiC/a-C nanocomposite thin films. In *Journal of Vacuum Science and Technology A*. 2010, Vol. 28, No. 2, p. 244 – 249. ISSN 0734-2101. IF=1.297.
- MUSIL, J.; ŠATAVA, V.; BAROCH, P. High-rate reactive deposition of transparent SiO₂ films containing low amount of Zr from molten magnetron target. In *Thin Solid Films*. 2010, Vol. 519, No. 2, p. 775 – 777. ISSN 0040-6090. IF=1.727.
- ONDOK, V.; MUSIL, J.; MEISSNER, M.; ČERSTVÝ, R.; FAJFRLÍK, K. Two-functional DC sputtered Cu-containing TiO₂ thin films. In *Journal of Photochemistry and Photobiology A: Chemistry*. 2010, Vol. 2010, No. 209, p. 158 – 162. ISSN 1010-6030. IF=2.553.
- VLČEK, J.; BURCALOVÁ, K. A phenomenological equilibrium model applicable to high-power pulsed magnetron sputtering. In *Plasma Sources Science and Technology*. 2010, Vol. 19, No. 6, p. 1 – 12. ISSN 0963-0252. IF=2.384.
- ZEMAN, P.; ČAPEK, J.; ČERSTVÝ, R.; VLČEK, J. Thermal stability of magnetron sputtered Si-B-C-N materials at temperatures up to 1700 °C. In *Thin Solid Films*. 2010, Vol. 519, No. 1, p. 306 – 311. ISSN 0040-6090. IF=1.727.

Strategic Research Project

- Project of the Czech Ministry of Education – Strategic Research Project No. MSM 497751302 (2005 – 2011): Processes in discharge plasmas and new thin film materials with unique

properties (J. Vlček)

Research Projects

- EC Contract No. NMP2-LA-2008-214134-Project (2008 – 2012): N2P-Flexible production technologies and equipment based on atmospheric pressure plasma processing for 3D nano structured surfaces (J. Musil)
- COST Project No. OC10045 (2010 – 2012): Novel plasma sources for film deposition and surface modification (J. Vlček)

Educational Programmes

- Bachelor study: Applied and Engineering Physics
- Master study: Applied Physics and Physical Engineering
- Ph.D. study: Plasma Physics and Physics of Thin Films

Laboratories

The Department of Physics is well equipped for intensive research in seven large (50 m²) and two small (25 m²) laboratories. The experimental devices and measuring systems meet high international standards.

- Devices for film depositions and surface modifications
- Computer-controlled systems for plasma diagnostics
- Instruments for film characterizations
- Systems for measurement of surface temperatures and temperature fields

International Cooperation in Ph.D. Study and Research

- Joint Thesis Supervision Agreement:
- School of Physics, The University of Sydney, Australia
  - Laboratory Research Group on Energetics of Ionized Gases, University of Orléans, France

Protocol on Student Exchanges:

    - Department of Engineering Physics, Ecole Polytechnique, Montreal, Canada
    - Center for Advanced Plasma Surface Technology, Sung Kyun Kwan University, Suwon, Republic of Korea

Professional Activities

- European Joint Committee on Plasma and Ion Surface Engineering (J. Musil and J. Vlček)
- International Union for Vacuum Science, Technique and Applications – Executive Committee of the Advanced Surface Engineering Division (J. Vlček)

Head of the Department
prof. RNDr. Jaroslav Vlček, CSc.

Professors
prof. Ing. Josef Kuneš, DrSc.
prof. Ing. Jindřich Musil, DrSc.
prof. RNDr. Jaroslav Vlček, CSc.

Associate Professors
doc. Jan Ferdinand, CSc.
doc. Ing. Milan Honner, Ph.D.
doc. RNDr. Karel Růsňák, CSc.
doc. RNDr. Jan Slávik, CSc.
doc. Ing. Petr Zeman, Ph.D.

Assistant Professors
Ing. Pavel Baroch, Ph.D.
Ing. Radomír Čerstvý

Ing. Jiří Houška, Ph.D.
Ing. Michal Kolega, Ph.D.
RNDr. Milan Kubásek
RNDr. Radomír Kuchta
Mgr. Andrea D. Pajdarová, Ph.D.
Ing. Zbyněk Soukup, Ph.D.
Ing. Tomáš Tölg
RNDr. Marie Votříšková
Ing. Marie Vostrácká, CSc.

Research Fellows
Mgr. Šimon Kos, Ph.D.
Ing. Jiří Martan, Ph.D.
Ing. Zdeněk Veselý, Ph.D.

Ph.D. Students
Ing. Jakub Břáček
Ing. Pavel Čalta
Mgr. Martin Hromádka
Ing. Richard Jilek

Mgr. Jiří Kohout
Ing. Tomáš Koranda
Ing. Tomáš Kozák
Ing. Martin Kučera
Ing. Jan Lazar
Ing. Rostislav Medlín
Ing. Michal Meissner
Ing. Ondřej Novák
Ing. Petr Novák
Ing. Sárka Prošková

Ing. Jiří Rezek
Ing. Josef Sklenka
Ing. Ondřej Soukup
Ing. Petr Steidl
Ing. Petr Stupka
Ing. Václav Šatava
Ing. Jan Sroub
Ing. Jiří Tesár
Ing. Petra Vacíková
Ing. Marek Vostřák

Administrative and Technical Staff
Jaroslava Lenčesová
Věra Součková
Hynek Trška